

EUROPOS CENTRINIS BANKAS

ECB STATISTIKA

TRUMPA APŽVALGA

2005 M. RUGPJŪTIS

Pagrindinis Europos centrinio banko (ECB) rengiamos statistikos tikslas – padėti vykdyti ECB pinigų politiką ir kitas Eurosistemos ir Europos centrinių bankų sistemos (ECBS) užduotis.

Šiame lankstinuke trumpai aprašyta statistika, kurią tobulina, renka, sudaro ir platina ECB, padedamas Europos Sąjungos nacionalinių centrinių bankų.

PAGALBINĖ INFORMACIJA

Sudaryti statistiką ECB padeda nacionaliniai centriniai bankai (NCB). NCB (tam tikrais atvejais ir kitos nacionalinės institucijos) renka duomenis iš kredito įstaigų ir kitų šaltinių atitinkamose šalyse ir apskaičiuoja suvestinius rodiklius nacionaliniu lygiu, kuriuos siunčia ECB. Tuomet ECB sudaro ir skelbia euro zonos suvestinius rodiklius.

Pagrindiniai ECB statistikos bruožai yra šie:

- Dėmesys sutelktas į euro zoną. Tai reiškia, kad visi pagrindiniai nacionaliniai duomenys turi būti pagrįsti bendrais apibrėžimais ir klasifikacijomis tam, kad jie būtų tarpusavyje palyginami, siekiant apskaičiuoti reikšmingą suvestinį rodiklį.
- Teisinis pagrindas, leidžiantis ECB tobulinti, rinkti, sudaryti ir platinti statistiką, išdėstytas Europos centrinių bankų sistemos ir Europos centrinio banko statute. ECB priėmė ir paskelbė keletą teisės aktų dėl įvairaus pobūdžio statistikos.
- Užtikrindamas statistinių reikalavimų laikymąsi ECB siekia kiek galėdamas sumažinti kredito įstaigų ir kitų atskaitingų agentų statistinės atskaitomybės našta, todėl, kada tik įmanoma, naudoja turimą statistiką.
- ECB glaudžiai bendradarbiauja su Europos Bendrijos institucijomis. Atsakomybe už statistiką Europos lygiu dalijasi ECB ir Europos Komisija (per *Eurostat*, Europos Bendrijų statistikos tarnybą). Tikslus darbo pasidalijimas išdėstytas Susitarimo memorandumė dėl ekonominės ir finansinės statistikos (2003 m. kovo mėn.). Jį galima rasti ECB interneto svetainėje.
- ECB taip pat palaiko glaudžius ryšius su kitomis tarptautinėmis organizacijomis statistikos srityje. Jei tik įmanoma, ECB statistika atitinka tarptautinius standartus.

KOKIĄ STATISTIKĄ RENGIA ECB?

Pagrindiniai ECB skelbiamos statistikos tipai:

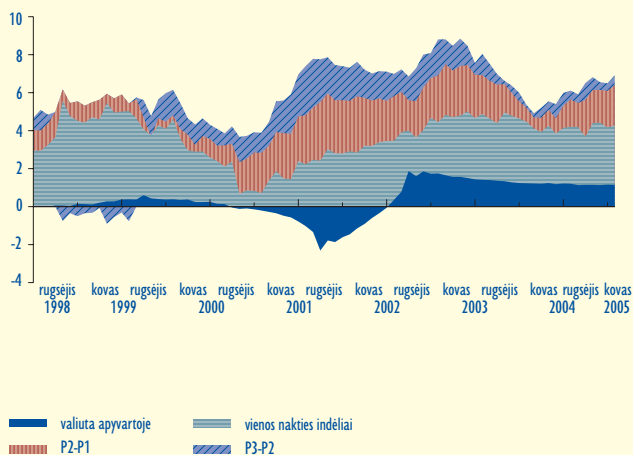
Pinigų, bankų ir finansų rinkos statistika

Kiekvieną mėnesį ECB sudaro ir išplatina nemažai įvairaus pobūdžio pinigų statistikos ir rodiklių, įskaitant platųjį pinigų junginį – P3, jo sudedamąsias dalis (banknotus ir monetas, trumpalaikius indėlius, trumpalaikes likvidžias rinkos priemones ir kt.) ir jo priešinius, ypač kreditus ir ilgesnės trukmės įsipareigojimus. Be to, ECB koreguoja mėnesinę statistiką atsižvelgdamas į sezoninius veiksnius, o tai leidžia lengviau analizuoti tendencijas.

Pinigų junginiai ir jų priešiniai apskaičiuojami iš pinigų finansinių institucijų (PFI) sektoriaus balanso, kuris taip pat skelbiamas kas mėnesį. PFI – tai institucijos, pavyzdžiui, bankai, kurios priima indėlius arba išleidžia labai trumpalaikius vertybinius popierius ir teikia kreditą arba investuoja į vertybinius popierius savo sąskaita. Šis apibrėžimas yra platesnis negu Europos Bendrijos teisėje naudojamas „kredito įstaigų“ apibrėžimas (nes apima pinigų rinkos fondus ir tam tikrus kitus institucijų tipus).

1 PAV.

Metinio P3 augimo tempas pagal pagrindines sudedamąsias dalis (susumuoti veiksniai, procentiniais punktais; dėl sezoniško nepakoreguota; laikotarpio pabaigoje)

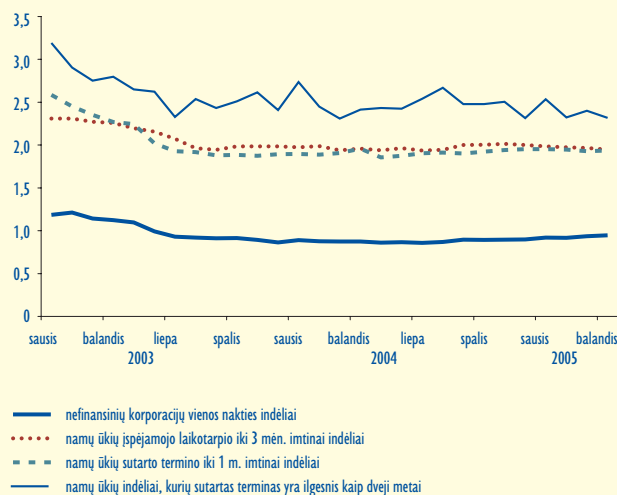
Šaltinis: ECB.

ECB ir NCB pateikia finansinių institucijų, kurios atitinka minėtą apibrėžimą, sąrašus. PFI balanso statistika taip pat naudojama privalomųjų atsargų reikalavimams, kuriuos turi vykdyti šios institucijos, apskaičiuoti, o tai yra viena iš ECB pinigų politikos priemonių.

ECB kaupia suderintą statistiką apie palūkanų normas, kurias moka ir gauna PFI savo veikloje su namų ūkiais ir įmonėmis euro zonoje.

2 PAV.

PFI indėlių eurais palūkanų normos (palūkanų normos, procentais per metus, neįskaitant kitų išlaidų; normos naujiems indėliams)

Šaltinis: ECB.

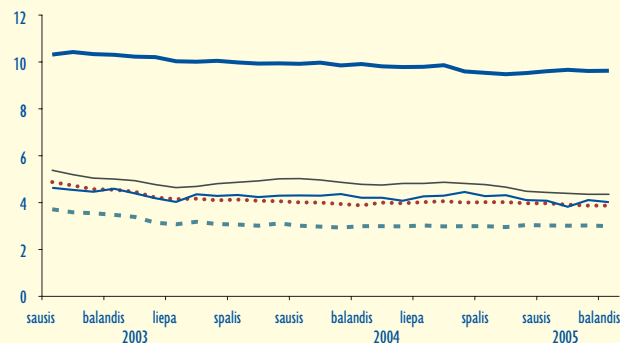
Be to, ECB rengia išsamią finansų rinkos kainų ir apimties statistiką, įskaitant mėnesinius duomenis apie skolos vertybinius popierius ir kotiruojamas akcijas, įskaitant išleidimus, išpirkimus ir likučius, bei informaciją apie finansinių priemonių kainas. ECB toliau tobulina bendras metodikas, skirtas euro zonos finansų rinkų palyginamiesiems statistiniams rodikliams apskaičiuoti. Tai padeda stebėti finansų rinkos integraciją.

ECB taip pat skelbia informaciją apie PFI sektoriui nepriklausančias finansų įstaigas, įskaitant ne pinigų rinkos investicinius fondus, atsižvelgiant į glaudžius šių įstaigų ir PFI veiklos ryšius.

Mokėjimų balansas ir kita išorės statistika

ECB skelbia euro zonos mėnesinį mokėjimų balansą (m. b.), kuriame parodyti pagrindiniai sandoriai tarp euro zonos rezidentų ir ne euro zonos šalių rezidentų. Mėnesinį mokėjimų balansą papildo išsamesnė geografiškai sugrupuota ketvirtinė ir metinė statistika. Metodškai suderinta sistema leidžia integruoti euro zonos pinigų ir mokėjimo balanso statistikos analizę. Kas mėnesį skelbiama mokėjimų balanso pinigine pateiktis, kurią ECB skelbia nuo 2003 m. birželio mėnesio, leidžia įžvelgti sąsają tarp euro zonos sandorio šalių, išskyrus bankus, užsienio sandorių ir pinigų kiekio euro zonoje.

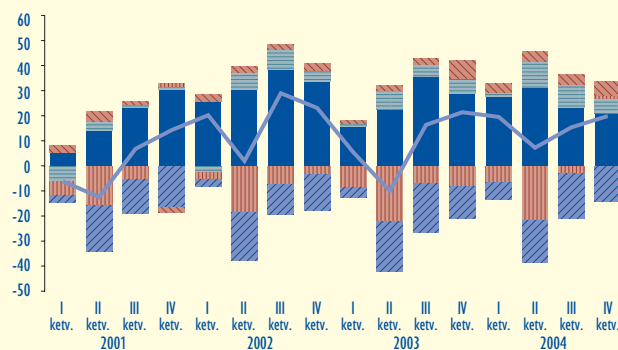
3 PAV.
PFI paskolų eurais palūkanų normos
(palūkanų normos, procentais per metus, neįskaitant kitų išlaidų; normos naujoms paskoloms)

- kredito sąskaitos perviršis namų ūkiams
- paskolos nefinansinėms korporacijoms, ne didesnės kaip 1 mln. eurų, kurių palūkanų norma kintama ir laikinai fiksuota iki vienerių metų
- - - paskolos nefinansinėms korporacijoms, didesnės kaip 1 mln. eurų, kurių palūkanų norma kintama ir laikinai fiksuota iki vienerių metų imtinai
- paskolos nefinansinėms korporacijoms, didesnės kaip 1 mln. eurų, kurių palūkanų norma fiksuota ilgiau kaip pirmiems penkeriems metams
- paskolos namų ūkiams būstui įsigyti, kurių palūkanų norma fiksuota pirmiems 5 - 10 metams imtinai

Šaltinis: ECB.

4 PAV.
Euro zonos mokėjimų balansas: einamoji ir kapitalo sąskaitos
(mlrd. eurų; sandoriai; dėl sezoninio nepakoreguota)

- █ prekės
- █ pajamos
- █ paslaugos
- █ einamieji pervedimai
- █ kapitalo sąskaita
- iš viso

Šaltinis: ECB.

Be to, ECB skelbia mėnesinę statistiką apie banko ir Eurosistemos tarptautinių atsargų ir užsienio valiutų likvidumą ir ketvirtinę bei metinę statistiką apie euro zonos tarptautinių investicijų balansą, kuri parodo, kokia yra euro zonos finansinių pretenzijų ir įsipareigojimų likusiam pasauliui bendra padėtis, suskirstant geografiškai (metiniame tarptautinių investicijų balanse).

Euro zonos suvestiniai rodikliai apima atskirai kreditą ir debetą, turtą ir įsipareigojimus. Priešingai negu nacionalinis mokėjimų arba tarptautinių investicijų balansas, kurie apima visus nacionalinės ekonomikos sandorius ir pozicijas, t. y. įskaitant sandorius ir pozicijas su kitų euro zonos šalių rezidentais, euro zonos šalių mokėjimų ir tarptautinių investicijų balansas apima tik sandorius ir pozicijas su ne euro zonos šalių rezidentais.

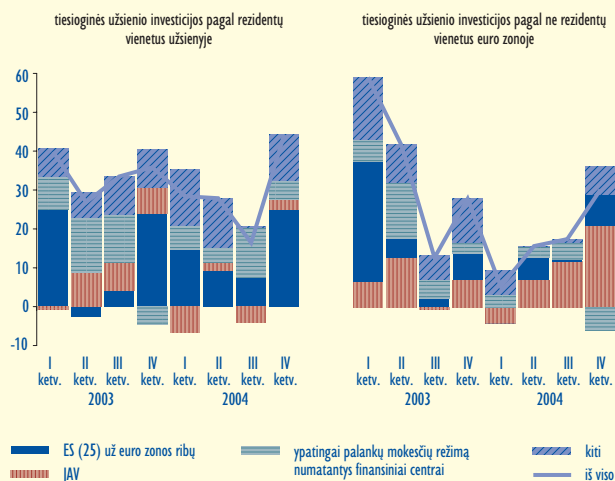
Be to, ECB rengia statistinę informaciją apie euro tarptautinį vaidmenį ir faktinius euro keitimo kurso indeksus, nominalius ir realius, taikant įvairius defliatorius.

Finansinės ataskaitos

ECB reikalauja duomenų apie euro zonos ketvirtines finansines ir nefinansines sąskaitas. Finansinėse sąskaitose pateikiami visų euro zonos ekonomikos sektorių finansiniai sandoriai ir balansas. Tokiu būdu jos parodo finansinius tarpusavio ryšius tarp šių sektorių, taip pat tarp jų ir likusio pasaulio. Taip išsamiai pateikti ekonominiai duomenys leidžia susidaryti visapusišką vaizdą apie namų ūkių, korporacijų ir valdžios sektoriaus įsiskolinimą. Ypač svarbios sąveikos yra tarp finansinių ir nefinansinių sandorių, ypač tarp balansuojančių straipsnių, tokių kaip taupymas, valdžios sektoriaus deficitas ir bendrasis vidaus produktas.

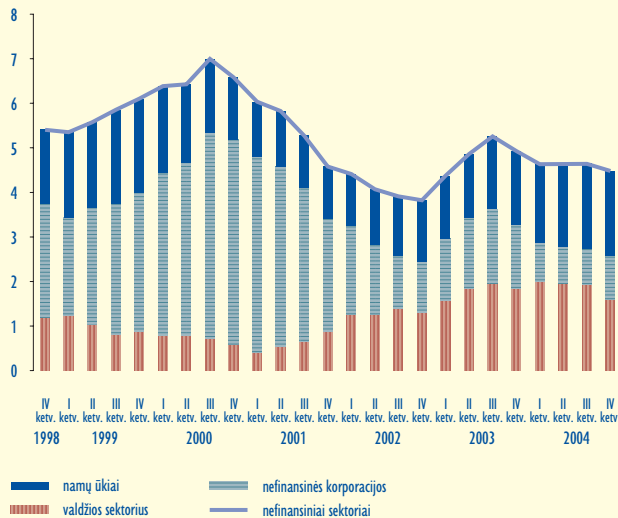
Šios sąskaitos rengiamos pagal Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemoje (ESS 95) išdėstytą tvarką. Euro zonos ketvirtinės finansinės sąskaitos, parengtos laikantis suderintų apskaitos principų, yra labai naudingos tikrinant dažnai gaunamų pinigų ir bankų, mokėjimų balanso, kapitalo rinkos ir valdžios sektoriaus finansų statistikos duomenų nuoseklumą.

5 PAV.
Euro zonos mokėjimų balansas: tiesioginės užsienio investijos pagal pagrindinius priešinius (mlrd. eurų; sandoriai)

Šaltinis: ECB.

6 PAV.
Euro zonos nefinansinių sektorių finansavimas (metiniai augimo tempai; veiksniai, procentiniais punktais)

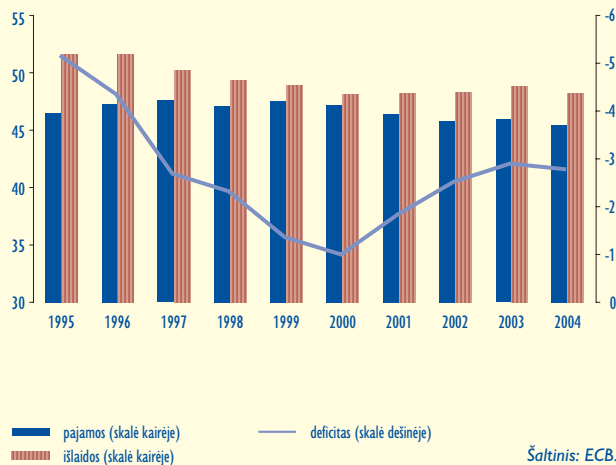
Šaltinis: ECB.

Šiuo metu ketvirtiniai duomenys apie nefinansinio sektoriaus, draudimo korporacijų ir pensijų fondų finansinius sandorius ir likučius skelbiami ECB mėnesinio biuletenio lentelėse apie investicijas ir finansavimą. Taip pat rengiamasi pateikti išsamesnę informaciją pagal sektorius ir finansines priemones ir sudaryti integruotas euro zonos ketvirtines finansinių ir nefinansinių sektorių sąskaitas.

Valdžios sektoriaus finansų statistika

Tam, kad ECB ir ECBS galėtų atlikti pinigų politikai reikalingą analizę, būtina turėti išsamią ir patikimą valdžios sektoriaus finansų statistiką, pagrįstą ESS 95. Valdžios sektoriaus finansų statistika yra svarbi integruotos euro zonos sektorių nefinansinių ir finansinių sąskaitų sistemos dalis. Metiniai valdžios sektoriaus finansiniai duomenys yra pateikiami trijose svarbiose lentelėse, kuriose nurodytos euro zonos i) pajamų ir išlaidų, ii) valstybės skolos, iii) santykio tarp biudžeto deficito ir valstybės skolos pokyčio laiko eilutės. Taip pat pateikiami duomenys apie atskirų euro zonos šalių biudžeto deficitą ir valstybės skolą. Tam, kad būtų galima sudaryti tokius euro zonos suvestinius rodiklius, reikia papildomos informacijos apie sandorius tarp valstybių narių ir Europos Bendrijos institucijų. Taip pat skelbiami ketvirtiniai valdžios sektoriaus finansiniai duomenys, kuriuose pateikiamos euro zonos pajamos ir išlaidos.

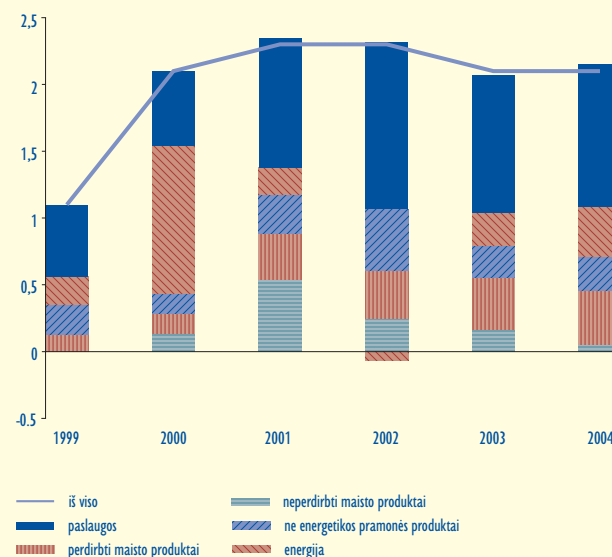
7 PAV.
Valdžios sektoriaus pajamos, išlaidos ir deficitas euro zonoje
(palyginti su BVP, procentais)

Šaltinis: ECB.

SVKI, kitų kainų, išlaidų, produkcijos ir darbo rinkų statistika ECB apibrėžia kainų stabilumą – pagrindinį savo tikslą – pagal euro zonos suderintą vartotojų kainų indeksą (SVKI). Taip pat bankas reguliariai naudoja ir skelbia daug statistinės informacijos apie kainas ir išlaidas, nacionalines sąskaitas, darbo rinkas, užsienio prekybą ir kitą įvairaus pobūdžio ekonominę statistiką. Pagrindinė atsakomybė už tokio pobūdžio statistiką tenka Europos Komisijai. ECB glaudžiai bendradarbiauja su Komisija (Eurostat), kad nustatytų suderintas statistines sąvokas ir turėtų reguliariai rengiamą geros kokybės euro zonos statistinę informaciją. Be to, ECB sudaro ir skelbia įvairius išvestinius euro zonos rodiklius, tokius kaip nuosavo gyvenamojo ploto kainų, užimtumo ir našumo matas, bei pateikia dėl sezoniškumo pakoreguotus duomenis.

8 PAV.
Euro zonos infliacija (suderintas vartotojų kainų indeksas)
(metiniai pokyčiai, procentais; metinių pokyčių (procentais) veiksniai)

Pastaba: Nuo 2001 m. įtraukiami ir Graikijos duomenys.
Sudedamųjų suma ir bendra suma nesutampa dėl apvalinimo.

Šaltiniai: Eurostat ir ECB apskaičiavimai.

VIDUTINĖS TRUKMĖS PLANAI

Pagrindinis euro zonos statistikos tikslas – integruoti įvairią ekonominę ir finansinę statistiką į išsamią ketvirtinių sąskaitų sistemą pagal institucijų sektorius. Šios sąskaitos apims finansines ir nefinansines korporacijas, valdžios sektorių, namų ūkius ir įtrauks sąsajas su už euro zonos ribų esančiais ūkio subjektais. Visa tai padidins nefinansinių ir finansinių kintamųjų nuoseklumą, taigi palengvins sektorių analizę. Naujos ir išsamesnės statistikos, pavyzdžiui, statistikos apie ne pinigų finansinius tarpininkus, rengimas taip pat svarbus vidutinės trukmės prioritetas. Tai taip pat padės integruoti įvairią statistiką ir toliau stiprinti statistinę bazę ECB pinigų politikai ir kitoms ECBS užduotims vykdyti.

KUR GALIMA RASTI ŠIĄ STATISTIKĄ?

Nemažai statistikos skelbiama mėnesiniuose ir ketvirtiniuose pranešimuose spaudai ir ECB mėnesinio biuletenio „Euro zonos statistika“ dalyje. Statistika apie naujausius ekonominius pokyčius euro zonoje ir ES valstybėse narėse taip pat apibendrinta patogaus naudoti formato ECB kišeniniame statistikos žinyne. Kišeniniame žinyne taip pat lyginama euro zona, ES, JAV ir Japonija. Jei norite gauti šiuos leidinius nemokamai, prašome kreiptis į ECB ant šio lankstinuko viršelio nurodytu adresu.

Be to, visą statistiką galite rasti ECB interneto svetainės (www.ecb.int) statistikos dalyje. Išsamūs dokumentai apie įvairioje statistinėje informacijoje naudojamus apibrėžimus ir sąvokas (įskaitant visus susijusius teisės aktus) taip pat pateikti interneto svetainėje.

IŠSAMENĖ INFORMACIJA

Jei norite gauti daugiau informacijos, prašome kreiptis į ECB Spaudos ir informacijos skyrių (tel.: +49 69 1344 7454 arba 7455, faksas +49 69 1344 7404) arba atsiųskite el. laišką adresu info@ecb.int.

ADRESAS

Kaiserstrasse 29
60311 Frankfurt am Main
Germany

PAŠTO ADRESAS

Postfach 16 03 19
60066 Frankfurt am Main
Germany

ISSN 1725-3721 (Online)